SVOBODA СВОБОДА
UKRAINIAN DAILY УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

Пам'ятайте про Україну!

VOL. XCVI. No. 11. JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, JANUARY 19, 1989 CENTS 25 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ І НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 19-го СІЧНЯ 1989 Ч. 11. РІК XCVI.

Жадних змін в назві парку М. Шашкевича не буде

Вінніпеґ, Ман. — Коли в 1980 році парафія св. Андрея у Вінніпезі передала площу під парк Маркіяна Шашкевича, офіційно відкрито в дні 8-го листопада 1981 року Парк М. Шашкевича. У відкритті взяли участь духовенство, представники міста, українських організацій та ветеранських об'єднань. Все відбулося дійсно святково. Парк невеликий, але пам'ятник М. Шашкевича враз з другими двома пам'ятниками піонерам й воякам, творять чудову ідейну цілість української культури у Вінніпезі.

Коли біля парку М. Шашкевича відкрилась згодом нова площа, поведено шіптану пропаґанду, щоб обі площі злучити й побільшеному паркові надати іншу назву. Такі шептані спроби були відкинені українською громадою, а передусім тими, які мали правне й громадське відношення до створеного парку.

Тим часом констернацію серед громади викликало зникнення англомовного напису з парку. А ще перед тим погруддя М. Шашкевича було повалене на землю. Цим всім українська громада Пойнт Даґлесу була оправдано стривожена. Почалися довгі доходження, які скінчилися остаточним запевненням з департаменту парків і розваги, що англомовний напис парку буде відновлений, а мармуровий обеліск буде поставлений з весною 1989 року. В цій справі голова Інституту — Заповідника М. Шашкевича д-р Михайло Марунчак отримав від департаменту з 13-го грудня 1988 року листа, в якому, між іншим, сказано: „Ми вже є готові поставити новий напис і просимо вас забезпечити нас правильною англійською транскрипцією цього напису". Отже є запевнення, що жадних змін в назві парку не буде.

М. М. Палій переклав еспанські п'єси на українську мову

Буенос Айрес, Арґентина. — Тут, з видавництва Юліяна Середяка, при кінці вересня 1988 року, вийшла книжка еспанських драм, „Сім коротких п'єс", що її на еспанську мову переклав Микола М. Палій.

Твір цей — це драми еспанських драматургів — Серафіна і Хоакіна Альвареса Кінтеро — „Соняшного ранку", Вірхільо Піньєри — „Картина на чорно і біло", Освальда Драґуна — „Історія нариву зуба", С. Водановіча — „Білий фартух", Елени Ґарро — „Сеньйора на своєму бальконі", Віталія Аса — „Перепелиці" та Хасінта Бенавенте — „Маленькі причини".

Цю книку в ціні 10 дол. можна замовляти, звернувшись на дресу: Julian Serediak, Casilla de Correos 7, Suc. 7, 1407 Buenos Aires, Argentina, South America.

В Чикаґо доповідатимуть О. Пріцак та І. Шевченко

Чикаґо. — Університет Лойола розпочинає у весняному семестрі курс про Тисячоліття Хрищення України-Руси на Вотер Товер Кемпусі. Курс відкритий для всіх студентів і матиме три кредити. Кляса зустрічається раз в тиждень, в четвер від год. 6-ої до 8:30 щотижня, починаючи 19-го січня.

В рамках курсу передбачено 10 публічних викладів, що будуть відкриті також для нестудентів. Перші два виклади відбудуться незабаром.

В четвер, 26-го січня, о год. 6-ій в Маркет Сентер, авдиторія 30, проф. Омелян Пріцак говоритиме про вплив хрищення Руси-України на східню Европу.

В п'ятницю, 3-го лютого, о год. 6-ій в Кравн Сентер на північному кемпусі, 6525 Норт Шерідан ровд, проф. Ігор Шевченко буде говорити про Візантію і християнізацію Київської Руси. Після його доповіді і короткого прийняття відбудеться Концерт українських колядок і щедрівок у виконанні Метрополітального камерного ансамблю під дириґентурою Наді Савин. Це рідка нагода почути українську духовну пісню у виконанні професійного ансамблю, складеного із неукраїнців.

На курс, що його веде д-р Василь Маркусь, ще можуть реєструватися студенти, як також вільні слухачі. Слід звертатися до Лойола університету, Юніверсіти коледж, 670-3012.

ВИСТАВКА В ЛІНКОЛЬНІ

Лінкольн, Неб. — Від 10-го грудня 1988 року до 2-го січня 1989 року в Лоф бібліотеці університету Небраски в Лінкольні, Неб., була виставка присвячена Тисячоліттю Хрищення України.

Організував виставку д-р Роман Леґедза. В трьох шафах було виставлено книги та матеріяли що знаходяться в тій бібліотеці на тему України, наприклад, енциклопедія, історія, книги про архітектуру і т.п. Д-р Леґедза в цей спосіб зацікавив професорів та студентів Україною, її історією і культурою.

Менор коледж підготовляє весняний симпозіюм

Дженкінтавн, Па. — Менор джуніор колеж влаштовує весняний симпозіюм п.н. „Українське Християнство — чи воно визволяє?". Симпозіюм відбудеться в сботу, 29-го квітня, від 9-ої вранці до 3-ої по полудні тут в будинку бібліотеки „Василіяда" на кемпусі коледжу. Цей симпозіюм спонзорує відділ релігійних студій. Вступ вільний.

Доповідачі обговорюють різні аспекти поданої теми. Кафетерія буде відкрита і хто схоче може закупити полуденок.

По дальші інформації слід звертатися до координаторів симпозіюму на число телефону (215) 885-2360, екст. 51.

Помер Петро Сумик

У четвер, 5-го січня 1989 року, помер Петро Сумик, секретар 263-го Відділу УНСоюзу у Фултоні, Н. Й.

П. Сумик народився в 1914 році в селі Гниловоди, повіт Підгайці. Був дивізійником, перебув у полоні в Ріміні, Італія, відтак в Англії, звідки завдяки допомозі брата, який жив у Франції, дістався до Америки.

Св. п. Петро Сумик залишив сестру Ксеню Бузько з мужем Антоном та сестрінця Михайла Бузька з родиною, який зайнявся похороном. Покійний спочив на цвинтарі Св. Марії у Фултоні. У похороні взяли участь союзовці й односельчани з Сиракюз.

Р. Конквест видав книжку про вбивство Кірова

Джерзі Ситі, Н.Дж. — Роберт Конквест, англійський історик і знавець сталінської доби, ім'я якого стало відоме кожному українцеві після написання ним книжки про Великий голод в Україні п.н. „Жнива смутку", випустив останньо працю на тему вбивства Сергія Кірова в 1934 році п.н. „Сталін і вбивство Кірова". Книжка появилася у виданні Оксфордського університетського видавництва і коштує 16.95 ам. дол.

В книжковому додатку „Ню Йорк Таймсу" з 15-го січня 1989 року є обширна рецензія на цю найновішу працю Р. Конквеста, професора політичних наук університету в Торонто, Пітера Соломона, мол.

Рецензент представляє історичні обставини вбивства Кірова і присуду смерти для мнимих ініціяторів Ґ. Зінов'єва, Л. Каменєва і Н. Бухаріна, яке було виконане з наказу Сталіна. В останніх двох роках їх регабілітували, а у виданнях „самвидаву" двоє сучасних істориків, Р. Медведев і А. Антонов-Овсієнко, пишуть про те, що Кіров був найгрізнішим суперником Сталіна і тому цей останній мусів його позбутися руками ментально незбалянсованого комуніста Ніколаєва.

На думку П. Соломона, Р. Конквест вже довгі роки займався історією убивства Кірова і його книжка на цю тему має два завдання: перше з них це подання теперішних доказів ініціятиви Сталіна в тому вбивстві, які у книжці Конквеста із 1968 року („Великий терор") видавалися ще читачам дуже неправдоподібні. Але важливішою причиною видання цієї книжки є бажання доказати світові, що Сталін ужив смерть Кірова як оправдання на дальші репресії, що наступили в грудні 1934 року і січні 1935 року. На думку рецензента, однак, Р. Конквест не дає вияснення, чи це було прелюдією до сталінського терору в 1937-38-их роках.

В Клівленді передано різдвяну програму

Парма, Огайо. (С. Кікта). — Північне Огайо від 17-го липня 1988 року не має етнічних радіоавдицій, бо станція публічного радіо 15-го липня 1988 року закрила всі 12 іншомовні програми, надавані дикторами різних народів. Тому особливою приємністю було у різдвяний час почути знов в етері українське слово і колядки, тим разом із станції найсильнішої, WERE, на Різдво 7-го січня в часі від 7:05 до 8-ої вечора. Цю спеціяльну програму для всіх українців оплатила православна парафія св. Володимира в Пармі, а провадив нею блискуче новий і молодий настоятель о. Іван Наконечний.

Крім колядок з платівок визначних ансамблів, його побажань і святочного слова декана, о. протоієрея Степана Ганкевича, співав церковний хор під дириґентурою Олега Махлая.

В СССР критикують космічну програму

Москва. — В понеділок, 2-го січня 1989 року, на сторінках газети „Правда" обговорювалось питання до якої міри програма космічних досліджень іде на користь народному господарству. Газета опублікувала цілий ряд поглядів різних громадян, в яких відчувається невдоволення з приводу того, що фонди витрачаються не найліпшим чином.

Тонни, швидкості, висоти, автоматика..., — пише А. Руденко з Кишинева, — але на що витрачаються більйони карбованців народних коштів?"

„Де взаємозв'язок з народним достатком? — запитує читач. — На скільки років „Буран" загальмував виконання продовольчої програми, виробництво якісного взуття, одягу, поліпшення медичного обслуговування совєтських громадян?".

Совєтський „космоліт", тобто космічний корабель багаторазового використання, викликає тепер особливо гострі суперечки. Навіть серед тих, хто опрацьовував і здійснював програму „Буран" не припиняються дискусії. Не припинялися вони і після того, як у листопаді минулого року Совєтський Союз провів успішний тригодинний полет „Бурана" без людей.

„Виконано лиш невелику частину програми використання космічного корабля, — пише „Правда", — однак можливість корисного використання його в орбіті ще треба довести". Газета не наводить детально дискусій, що відбуваються серед фахівців. Проте відомо, що вже кілька років тому деякі совєтські науковці виступали в пресі з критикою американської космічної програми, називаючи її надто дорогою. Вони запевняли, що такої ж мети можна добитися ціною багато менших витрат, якщо використовувати традиційні космічні одноразові ракети-носії.

Як зазначають автори статті в газеті „Правда", над проєктом „Буран" працюють фахівці, що сформувалися в ті часи, коли кібернетику таврували як „буржуазну лженауку", а також і ті, що здобули освіту в епоху комп'юторів.

Розвиток науки й космічні дослідження можливо привели б до добрих наслідків, якби не два полюси, що створилися тепер в СССР. На одному — найвища техніка, „Буран"; а на другому — прірва й трясовина, — кажуть політичні коментатори. І тепер завдання полягає в тому, щоб якось поєднати ці два полюси, але чи прислухається совєтський уряд до голосу народу? Бо, як відомо, досі дії Кремля не відзначалися особливою розсудливістю.

В Білому Домі не передбачається великих змін

Кореспондент газети „Ню Йорк Пост" Дебора Орін повідомляє, що в середу, 11-го січня ц.р., Перша лейді Америки Ненсі Реґен, прийняла в Білому Домі майбутню господиню Барбару Буш.

Дружина президента-електа була в захопленні від побаченого і пообіцяла там нічого не міняти, маючи на увазі, що в резиденції американських президентів вперше за багато років не відбудеться „зміни декорацій".

Джорджа Буша не можна звинувачувати в скупості, однак, як повідомляє преса, він не використав навіть третини фондів, призначених на функціонування його групи перебрання влади. Можна сподіватися, що Буш також заощадить немало для державної каси.

Поселення подружжя Реґенів в Білому Домі коштувало мільйон долярів. Як відомо, Ненсі змінила 150 предметів меблів і придбала порцеляновий сервіс, що коштував 220,000 дол.

ЗАСТАНОВЛЯЮТЬСЯ НАД ВИЗНАННЯМ „СОЛІДАРНОСТИ"

Варшава, Польща. — Перший секретар (ПОРП) Польської об'єднаної робітничої партії Войцєх Ярузельський підніс питання евентуальної леґалізації профспілки „Солідарність" на дводенних нарадах Центрального комітету ПОРП, не бажаючи мабуть брати на себе повної відповідальности за визнання, яке, при збільшеній активности керівників тепер забороненої профспілки, може змінити також політичну ситуацію в Польській Народній Республіці і послужити „злим" прикладом для інших сателітних країн.

Очевидно, В. Ярузельський і його найближчі співробітники мали в першу чергу на увазі занепалу польську економіку, яка частинно страждає через непорозуміння серед робітників, часті страйки, сповільнення праці і брак належної допомоги Заходу, який отягається з огляду на строгий режим в Польщі і відмову компартії притягнути до співпраці вільну профспілку „Солідарність".

Інший високий речник Політбюра польської компартії, Маріян Ожеховський, заявив, що більшість членів Центрального комітету, як виглядає з приватних розмов, погоджуються на існування більш, як одної робітничої профспілок, але чимало інших членів керівництва побоюються, що кункуренція між урядовою профспілкою і „Солідарністю" може допровадити до нездорових проявів боротьби і повторення подій з 1981 року, коли люди, які мали обороняти права робітників перетворилися фактично на політичних лідерів, а деякі з них пішли так далеко, що домагалися зміни політичної системи в Польщі, бо комунізм, мовляв, не витримав проби. Урядова преса підкреслює, що М. Ожеховський є одним з провідних партійних ідеологів і до його голосу прислухаються чимало інших членів ЦК.

„Немає нічого кращого у цій ситуації, як здоровий, базований на щирій інтенції компроміс". Компроміс на його думку повинен виелімінувати нездорову боротьбу між профспілками і невмішування у справи одні одних. Це також не означає, що уряд формально мусить визнавати „Солідарність".

Проти таких теоретичних міркувань Ожеховського гостро виступили у присутній їм пресі керівники „Солідарности" і назвали пропозицію комуністичного ідеолога „нещирим підходом до поважної справи". Виглядає, кажуть політичні спостерігачі, що комуністичні лідери готові визнати „Солідарність" тільки тоді, якщо її провід підпорядкується цілковито комуністичній практиці керівництва державою. Одним словом, кожний з членів ЦК уникає, то значить, боїться навіть самого слова „леґалізація", а на такій крихкій базі не можна збудувати міцної співпраці, — кажуть керівники „Солідарности" і західні політичні аналітики.

У СВІТІ

ГРЕЦЬКА ТЕРОРИСТИЧНА, досі невідома, група, яка виступає під назвою „Народна антидержавна група рішучих дій", взяла на себе відповідальність за тяжке поранення високого урядника суду Константинуса Андрулідакуса, якого вони плянували вбити біля його хати. Згаданий ще й досі перебуває у шпиталі під охороною поліції в тяжкому фізичному стані. Після поранення терористи переслали записану на магнітофонній стрічці заяву, що вони, мовляв, не плянували вбивства, а тільки хотіли поранити Андрулідакіса, щоб перестерейти інших, йому подібних. Терористи погрожують новими атентатами на політиків правого чи поміркованого напрямку. Поліція з того робить висновок, що терористи це комуністи, яких в Греції ніколи не бракувало.

ЗГІДНО З ІНФОРМАЦІЄЮ Центрального бюра статистики, інфляція в Ізраїлі в 1988 році становила 16.4 відс. на 0.3 відс. вища, як в 1987 році. Очевидно з підвишкою інфляції погіршується також економічний стан в країні. Робітничі профспілки погрожують загальним страйком, якщо новий уряд не поправить ситуацію.

ОФІЦІЙНА ЮҐОСЛАВСЬКА ГАЗЕТА „Політика Експрес" надрукувала у виданні з 16-го січня ц.р. інтерв'ю, у якому відкрито говориться про те, що Юґославія була б ніколи не вижила самостійно після розриву Тіта з Москвою, якщо б не допомога З'єднаних Стейтів Америки. Уряд ЗСА не тільки дав збільшену економічну допомогу для Юґославії, але й заохотив також своїх европейських альянтів, зокрема багатших, піти слідами Вашінґтону. Смілджа Адамов, відомий юґославський спеціяліст з міжнародного права, заявив, що ЗСА дали тоді економічної допомоги на суму 36 біл. дол. З тієї суми майже 20 біл. пішло на модернізацію зброї для озброєння юґославської армії, яка мала ставити евентуальний спротив Москві у її зазіханнях знову приєднати Юґославію до комуністичного бльоку. Майже 60 відсотків розходів країни покривались фондами ЗСА, — заявив юґославський юрист.

КОРЕСПОНДЕНТ АҐЕНТСТВА Ассошієйтед Пресс інформує з Кабулю в Афганістані, що бої між антикомуністичними повстанцями-муджеґідами і урядовими комуністичними військами ведуться майже в усіх провінціях країни. Крім того повстанці наблизились на небезпечну віддаль до Кабулю і час від часу обстрілюють столицю ракетною зброєю. У понеділок, 16-го січня ц.р., обстрілювання Кабулю тривало понад дві години. У висліді чого там загинуло біля 10 осіб, а 16 були поранені. Очевидно, комуністи, взоруючись на своїх совєтських „покровителях", обвинувачують в продовженні боїв виключно муджагедінів і кажуть, що під час їхніх атак гине чимало цивільних осіб. Західні спостерігачі помітили, що в Кабулю залишились тільки конечно потрібні комуністичні функціонарі. Решти виїхали на „лікування" до Індії, або в сторону совєтського кордону. В місті відчувається великий брак харчів і товарів першої потреби.

СОВЄТСЬКИЙ СОЮЗ запропонував Заходові допомогу в боротьбі з міжнародним терором. Цю пропозицію передав деяким західнім амбасадам в Москві перший заступник керівника державної служби безпеки СССР генерал-лейтенант Віталій Пономарьов. Він заявив, що „ми готові, якщо зайде така потреба, співпрацювати навіть з Центральною Розвідчою Аґенцією ЗСА (Сі-Ай-Ей), ізраїльським Моссадом й іншими західніми розвідками. Ізраїльський генерал-емерит, Іссель Гарель, який в 1952-63 роках очолював Моссад заявив, що пропозицію Пономарьова він вважає провокацією, бо СССР вже давно допомагає країнам, які займаються терором. Інформацію про совєтську допомогу в цій справі помістила американська газета „Вашінґтон Таймс".

ДЖ. БЕЙКЕР РАДИТЬ НЕ СПІШИТИСЯ З ДОПОМОГОЮ ДЛЯ СССР

Вашінґтон. — Джеймс А. Бейкер, якого новообраний президент Джордж Буш наименував на державного секретаря у своєму кабінеті, відбув дводенну сустріч із членами сенатської комісії для закордонних зв'язків від якої залежить потвердження, або відкинення новоіменованих кандидатів до нового Уряду ЗСА.

Виступаючи перед членами згаданої комісії, Бейкер заявив, що в інтересі З'єднаних Стейтів Америки є співпрацювати з країнами усього світу, в тому числі із Совєтським Союзом, зустрічатися з Міхаїлом Горбачовим, генеральним секретарем ЦК КПСС і головою Президії Верховної Ради СССР, говорити з ним про роззброєння, а зглядно зменшення стратегічної нуклеарної зброї, але не спішитися з великими фінансовими кредитами й економічною допомогою для Москви для відбудови їхньої господарської системи. На його думку ЗСА повинні вести реалістичну політику не захоплюватися тимчасовими змінами в Кремлі, заховати холоднокровність і гідну поставу у відношенні до тих, які ще так недавно розпалювали вогні льокальних воєн в багатьох частинах світу. Він погоджується з тими, що горбачовська політика гласности і перебудови є корисною не тільки для наладнання східньо-західньої співпраці, але для збільшення свобід внутрі СССР.

Очевидно, потвердження номінації Бейкера в Сенаті не може відбутися перед заприсяженням Президента ЗСА, але Комісія для закордонних зв'язків вже має ясний образ не тільки про особу Дж. Бейкера, але також про його погляд на закордонну політику. Загально думають, що його потвердження Сенатом відбудеться наступного тижня.

Дж. Бейкера представив членам Комісії сен. Ллойд Бентсен, тексасець, який ще недавно кандидував рівночасно на два пости у крайових виборах: на віцепрезидента на листі демократів і на свій давній пост сенатора.

Політичні спостерігачі й аналітики думають, що Бейкер шукатиме в Сенаті й Палаті Репрезентантів двопартійної підтримки політики для нової Адміністрації і це саме вже створило погідний клімат, що до його особи в Сенаті. Він переконаний, що осяги у закордонній і внутрішній політиці будуть тільки тоді, коли „ми, не зважаючи на партійну приналежність, наладнаємо повну співпрацю між Адміністрацією Дж. Буша і обидвома палатами Конґресу і підтримуватимемо добрі ініціятиви Президента", — заявив на закінчення Бейкер, який зробив добре враження на багатьох сенаторів.

В АМЕРИЦІ

ПЕҐҐІ НУНЕН, ЯКА писала пропам'ятну промову „Тисяча точок світла" тодішньому кандидатові на президентську номінацію Республіканської партії Джорджові Бушові, мабуть створить історичний прецедент П. Мунен буде першою особою, яка пише велику частину обидвох промов, Буша інавґураційної та прощальної президента Роналда Реґена.

У ВАШІНҐТОНІ ФРЕДРИК Малек, один із працівників виборчої кампанії Джорджа Буша, який зрезиґнував після того, як стало відомо, що він був тим, який виготовив статистику скільки жидів працює в Департаменті праці за урядування президента Ричарда Ніксона, тепер старається доказати який він щирий приятель жидів й стрічається з різними жидівськими організаціями, оправдуючись, що його праця базувалась на прямім наказі його шефа. Це мабуть, для того щоб дістати якусь працю в новому Уряді, одначе його приятелі твердять, що він навряд чи захоче переходити тортури сенаторського одобрення.

ПОЛІТИЧНІ АНАЛІТИКИ У Вашінґтоні твердять, що звичайно новообрані президенти призначають своїх близьких приятелів і співробітників на становища внутрішньої політики. Ото ж коли новообраний президент Джордж Буш найменував свого довголітнього та близького приятеля Джеймса Бейкера на пост державного секретаря, то не тільки відбився від прийнятої рутини, але й відразу дав знати, що закордонна політика буде в центрі уваги його урядування. Ті ж самі аналітики підкреслюють й те, що Дж. Буш не тільки вірить в уміння свого приятеля Дж. Бейкера, але й те, що він вірить у свою особисту спроможність керувати закордонною політикою.

ВПЕРШЕ ВІД ЧАСУ ВИНАХОДУ атомової зброї Уряд ЗСА пробує збудувати нуклеарну споруду за плянами цивільних законів безпеки, але це йому приходить дуже важко. Ідеться тут про збудування сховища на 10,000 років для нуклеарних відпадків у горах Юкка в стейті Невада, котре за первісними плянами мало приймати нуклеарні відпадки вже в 1998 згідно зі законом з 1982 року. Одначе дату відложено на 2003 рік. Інженери Департаменту енерґетики, привикли працювати без посторінних перевірок, а тепер їм приходиться працювати за вимогами цивільної безпеки і тут безліч для них досі невідомих перешкод.

НОВООБРАНИЙ ПРЕЗИДЕНТ Джордж Буш сказав, що він і його Уряд будуть багато більше чулими на проблеми негритянських громадян Америки. З наґоди крайових святкувань народин негритянського провідника д-ра Мартіна Лютера Кінґа, в понеділок, 16-го січня ц. р., Дж. Буш заявив, що він агресивно буде працювати над тим, щоб здійснити мрію М. Кінґа про рівноправність американських громадян. Беручи участь в одному із численних святкувань у Вашінґтоні, Дж. Буш сказав що „Мартін Лютер Кінґ був героєм, плекав геройські мрії та залишив незатертий геройський знак на совісті великого народу".

У ВАШІНҐТОНІ БЕЗПАРТІЙНИЙ панель з 60-ох відомих громадян Західньої півкулі попередив, що криза боржників, яка тугими кліщами стискає Латинську Америку, може привести до політичної кризи, включно з поверненням диктаторства на тому континенті. У звіті, що його видала організація Міжамерикаського діялоґу, яка складається з експертів цього діла із ЗСА, Канади, Південної та Центральної Америки, вони закликають в першу чергу ЗСА та інших кредиторів вказати шлях до зниження, а то й скасування боргів.

КОЛИШНІЙ ПРЕЗИДЕНТ Філіппін, Фердінанд Маркос, що зараз перебуває на вигнанні у Гонолюю на Гавайських островах, знову знаходиться в лікарні медичного центру св. Френсіса. Це вже втретє він опинився в лікарні впродовж останніх п'ятьох тижнів.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays Mondays and holidays by the Ukrainian National Association Inc. at 30 Montgomery Street Jersey City N.J. 07302.
Svoboda (201) 434-0237 UNA (201) 451-2200
Subscription 1 year – $40.00 6 months – $22.00 3 months – $12.00
UNA members 1 year* – $15.00 Change of address – $1.00 Make check or money order payable to: Svoboda
Postmaster: Send address changes to:
Svoboda, 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Tel. (201) 434-0237 (201) 434-0807 (201) 434-3036
Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.
Передплата на рік $40.00 на півроку – $22.00 на 3 місяці – $12.00
Для членів УНСоюзу $15.00 річно. За кожну зміну адреси – $1.00
Чеки і money orders виставляти на: Svoboda
P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Джордж Герберт Вокер Буш

Яким буде 41-ий з черги президент З'єднаних Стейтів Америки, чим він відзначиться і які будуть його успіхи і невдачі — це покаже майбутність. Покищо правду сказав Роналд Реґен , що в історії Америки не було кандидата на президента з такою підготовою і такими кваліфікаціями, як Джордж Буш.

Народжений він у 1924 році у Мідфорді стейту Массачуссетс, як син сенатора, скінчив правничий факультет у Ейлському університеті. У Другій світовій війні брав участь, як летун морської фльоти на протияпонському фронті і дістав Почесний Хрест летунства за притомність ума і відвагу, коли вискочив із парашутом з горіючого літака. Поки зактивізувався у політиці — був промисловцем у ділянці нафти. Заснував нафтову корпорацію Запата в Тексасі і в отих роках 1948-63 заробив на нафті, що появилась на його полях, один мільйон дол. Коли зголосив свою кандидатуру на президента в 1980 році, проголосив стан свого маєтку на поверх двох мільйонів. Його родинне аристократичне походження і той його чималий маєток спонукав його противника в останній виборчій кампанії, Майкела Дукакіса, демократичного губернатора стейту Массачуссетс називати Буша „репрезентантом багатіїв", — коли себе Дукакіс представляв, як репрезентанта бідних.

У 1966-68 роках Буш був конґресменом від стейту Тексас, але програв у виборах до Сенату до Ллойда Бентсона, що його Майкел Дукакіс обрав собі, як кандидата на віцепрезидента. В останніх виборах Бентсона переобрали, як сенатора, але стейт Тексас голосував за Буша, а не на Дукакіса. У 1971-1973 роках був за президентури Ричарда Ніксона амбасадором у Організаціях Об'єднаних Націй. Коли Ніксон із своїм спершу дорадником у справах крайової безпеки, згодом державним секретарем Генрі Кіссинджером потайки нав'язали контакт із суходільним комуністичним Китаєм, Буш став першим дипломатичним репрезентантом ЗСА у Пекіні. Джордж Буш і Ричард Ніксон дотепер зберігають приятельські зв'язки. Буш здобув собі в Республіканській партії таку пошану й популярність, що в 1973-74 роках став її головою. За президентури Джерарда Форда він, Буш став в 1976-77 роках директором Сі-Ай-Ей. Кандидував на президента ЗСА у виборах 980 року у передвиборах і дістав після Роналда Реґена найбільше голосів. Це і всі вищезгадані минулі становища, що їх займав Буш, склалися на рішення Рональда Реґена обрати собі Джорджа Буша на пост віцепрезидента. До такого рішення Реґена спричинилася ще й опінія про Буша, що Буш не такий ортодоксійно-правий консерватист, як Реґен, — дармащо саме Роналд Реґен був замолоду демократом, який перейшов до республіканців розійшовшись з демократами у поглядах на молитвах у школах, на жіночі аборти і кару смерти. До всіх попередніх вищенаведених постів, що їх займав Джордж Буш, — добавились ще вісім років віцепрезидентури.

Джордж Буш — тепер 65-літній батько шестеро дітей, що їх має із своєю дружиною Барбарою, (одна дитина, 5-літня дівчинка померла) — традиціоналіст, однаково з Реґеном звеличник патріотизму, релігійности і родинного життя. Високий, стрункий, виспортований ще з гімназійних і університетських часів, виглядає молодше, аніж його справжній вік. Він не має того красномовного таланту, що його має Реґен, він не має цього персонального „шарму", що зробив Реґена найпопулярнішим в народі за всю історію Америки. Але має величезний досвід у внутрішній і закордонній політиці, знайомий особисто з найважливішими міжнародними фіґурами, як був знайомий Ричард Ніксон, — гнучкіший, за Реґена у тактиці, — доказав вже свою зручність у виборі членів свого Уряду. Зробив жести супроти демократів, позбувся вірного Реґенові державного секретаря Шулца, взяв до уряду одного мурина й Елізабет Долл, здемобілізувавши цим свого тихого противника, сенатора Роберта Долла. Коли вибрав на шефа штабу Білого Дому губернатора стейту Ню Гимпшир, Джана Сунуну, родом араба з Лівану, жидівська преса підняла крик. Буш це злегковажив і невдоволені замовкли. На свою інавґурацію запросив численних українських діячів, між ними президента УНСоюзу д-ра Івана Флиса і недавнього політв'язня Миколу Руденко з дружиною Раїсою. Знає проблематику Сходу Европи, є ворогом лівого лібералізму. Кращого 41-го президента не можна було вибрати.

Іван Самійленко

ДЦ УНР ПЕРЕД НОВИМИ ЗАВДАННЯМИ

III.

Аналізуючи ставлення західного світу до проблем України, а зокрема отих — зненависних сил, які працюють проти нас-українців, варто пригати розмову з президентом Лінкольном жида Генрі Бенкварта Монка в 1863, який сказав Лінкольнові: „Доки цивілізовані нації не спокутують своєї вини, що зроблено за 2 тисячі років жидам, доти не буде миру у світі". Лінкольн у відповідь запитав: „А хіба жиди не є вільні?" Монк відповів: „Тут, в Америці, але не там — на Сході"... Чи не варто і нам-українцям, в належній формі, сказати правду про ставлення вільного світу до проблем України, бодай за час першої половини XX сторіччя, щоб нарешті світ зрозумів, що доки не буде на Сході Европи вільної і незалежної України миру в світі не буде.

Однак, зупиняючись тут на зрозумінні проблем України з боку країн вільного світу, мусимо твердо пам'ятати, що лише народи в яких домінує любов, єдність і солідарність є завжди сильні та викликають респект і довір'я в інших народів світу. І навпаки, відсутність такої єдности викликає апатію і недовір'я. Бо хто ж нам повірить, що вільна і незалежна Україна буде стабілізуючим фактором на Сході Европи, стане запорукою прогресу і миру, коли ми тут, на чужині, не маємо миру і згоди між собою. Ось чому ми мусимо відшукати новий центр наших сил, в середині самих себе — віру в себе, єдність і консолідацію наших сил, пам'ятаючи, що ніхто нам не допоможе, якщо ми самі собі не хочемо, чи не в силі допомогти.

Ось чому, проблеми консолідації самостійницьких сил на базі УНРади стояли і стоять в центрі уваги теперішньої каденції ДЦ УНР в екзилі, автор цієї статті має виключну приємність повідомити, що після довгих — нерідко гірких і терпеливих переговорів, нарешті п'ять самостійницьких партій і організацій КУППО, виявили своє бажання об'єднатися на базі УНРади та спільно співпрацювати в системі ДЦ УНР в екзилі. Плятформа цієї консолідації і деякі зміни в Тимчасовому Законі ДЦ УНР надіємось будуть остаточно затверджені Десятою Сесією УНРади, яка, як уже згадано, відбудеться в травні цього року, в 70-ту річницю проголошення Соборности в 1919 році в Києві. Хочемо вірити, що цей акт єдности і солідарности буде належним даром 1000 тисячоліттям удержання Християнства в Русі-Україні та стане щасливим початком і завершенням нашої довгожданої єдности і консолідації усіх політичних, а заразом і громадських середовищ для спільної і скоординованої боротьби за щастя і волю нашої поневоленої Батьківщини-України.

Консолідаційні переговори з КУППО були нелегкі, але повчальні для обох сторін. Задавнені незгоди, недовір'я і підозри були переборені спільним бажанням до компромісу для однієї і спільної визвольної мети. Десята Сесія УНРади і дальша спільна співпраця буде справжньою пробою і доказом, що ця консолідація є дійсною, не кон'юнктурною і не механічною. А це станеться лише тоді, коли всі ми рішуче усвідомимо, що тільки в єдності ми зможемо становити важливу творчу і політичну силу.

У зв'язку з цим може виникнути у декого питання: чому консолідація має бути на базі ДЦ УНР в екзилі? На це можна подати багато обґрунтованих підстав, але за браком місця подамо лише деякі з них:

Як уже сказано вище — УНР є остання суверенна і незалежна держава українського народу, оперта на універсалах 1918, 1919 років, ухвалах Трудового Конгресу 1919 року, державних актах 1920 року та на Тимчасовому Законі 1948 року.

Важно підкреслити, що Українська Народна Республіка була міжнародноправною інституцією, яка посідала всі атрибути суверенної і незалежної держави, визнана 32-ма державами світу, в тому числі і Совєтською Росією.

Таким чином, ДЦ УНРеспубліки в екзилі — це не є якась, партійна, групова чи громадська організація, а загальнонаціональна, державноправна — політична інституція українського народу. Він є не лише символом суверенної країни, обличчям перед зовнішнім світом, але й речником поневоленого, а не скореного українського народу.

Національно-Визвольна Революція 1917-1920 років, хоч і була короткотерміновою, але по своєму значінню і наслідках, — це була велика епоха, яка визначила напрямок і мету нашого сучасного і майбутнього. Переглядаючи пожовклі сторінки літопису Національно-Визвольної Революції, у пам'яті автора цих рядків мимоволі воскресає епізод з крутянської епопеї: 19-го березня 1918 року на похоронах юнаків — героїв Крут у Києві, у своїй промові, Людмила Старицька розповіла: „Того дня, коли большевики вступили в Київ, коли здавалось все загинуло, прийшла до мене мати одного з полеглих юнаків, впала передо мною на коліна і сказала: „Я мала одного сина, як сонце на небі, і він пішов проти большевиків. Коли б я йому сказала одно слово, коли б я його попросила лишитись, він пожалів би мене і зістався б зі мною, але я не просила його, — коли Україні потрібні наші діти, нехай ідуть, тільки скажіть мені, поклянеться мені, що життя його пропало не даремно, що Україна не загинула, і тоді я не буду плакати, не буду побиватися за моїм єдиним сином..."

(Закінчення буде)

Самітний гуцул

Свят-Вечір на самоті

(Спогад)

Бувають хвилини у житті людей, що залишаються незатертими на все життя, особливо хвилини в навечер'я Різдва Христового колись ще вдома. І завжди ті спогади приходять у гості...

Було це 1914 року, ще малим я тоді був, коли січові стрільці у наших Карпатах враз з іншими військами з Австрії, стримували навалу зі сходу. Мій покійний батько оповідав мені, що раз на Свят Вечір між окопами пробігав олень і враз чиясь куля його поранила. Тоді у цей вечір, вдарявши в ідунки, з обох сторін сповіщали про перемир'я, сповіщали, що у той вечір усі припиняють стріляти.

І вийшли з обох окопів рідні брати, однієї матері діти — зі сходу і заходу. І тут вони в горах Карпатах зустрінулися. Батько розказував мені далі, що споряди вони оленя, що так необережно попав у лінію окопів, розділили його, при вітавши один одного „Христос рождається", і відійшли до своїх окопів. Це було власне тоді, коли жорстока війна нищила невинних людей — одних і других — по обох боках Збруча...

І від того часу, коли закінчилася Перша світова війна життя поплило далі, але в ньому нуртував неспокій, що буде завтра... Швидко й незамітно минали роки. Здавалося, що знову поволі оживе родинне життя і настане спокій і вдоволення. Виростав я в родині, де славили Бога і любили один одного.

І знову залякотів грім, що сповіщав бурю і прийшлось нам усім залишити свої житла-хати, де хоч бідно, але щасливо пробігали нам юні роки. Деяких повивозили у далекий Сибір, інші втікали на Захід — у невідоме майбутнє...

Пережили ми великі турботи і невигоди, коли наставав день, сповіщаючи загибель родини, де кожний гриювився, що принесе завтра — чи Бог збереже родину, дітей... Та й якось проминули оті злощі роки і ми опинилися серед чужих, але добрих людей.

Та й знову успокоїлося життя і спокійно поплило, наче води у Бористені. Та серце не давало спокою, а почало тужити за землею де наше коріння, де ми виростали, там де залишилось наше серце... І не одні тут стежки протоптали наші ноги по землі, що назвали ми її чужиною. Та очі наші все чомусь споглядають туди, де сходить сонце.

Після різних турбот щоденного життя, після фізичної праці ми дочекались бути в гурті людей, таких як я на емеритурі. Працею своїх рук я придбав собі хатину, що назвав її колибою над Прутом, бо вона така, як колись мали її наші гуцули у нашій Чорногорі...

Життя у горах, як завжди у кожного гуцула, було нелегке, суворе сповнене турбот, зусиль, клопотів, але було воно кожному з них любе. І я після всіх трудів, за Божою волею та ласкою у своїй колибі, почуваюся щасливим, бо я на свободі — далеко від гамору міста, далеко від Вавилону... у затишші гір, де ріка так тихо і лагідно шепоче свою вечірню молитву подяки Творцеві. На хвилях своїх так тихо і безгамірно вона несе журбу. Ріка ця хоч бурхлива, але вона така рідна мені, така люба. Коли літом зійти до неї із своїми турботами вона завжди вислухає, зрозуміє, не скаже нікому... І хоча тепер вона грубим льодом вкрита і тихо відпочиває, і здається навіть не шумить, а може вона рибкам казку розказує, а може каже їм, що Христос народився.

* *
*

На гори налягає сутінок і на небозводі появляється перша зірка. Десь в горах у затишку, притулились до себе серни, а інші у своїх норах очікують Свят-Вечір...

Всюди тихо, тихесенько. Мороз — дідо старенький — свої квіти на шибках малює. І коли я заходжу у свою колибу, тут теж тихо і затишно. Пахне смеречиною... Долів розстелене сіно, на ялинці горять світла, внизу вертеп, де Христос родився, а коло ясел вся маржина стоїть... Мій співмешканець, вірна собака, чекає на різдвяне привітання: „Христос народився! Славімо Його!" Встаю на коліна в молитовному настрою і проказую слова подяки Творцеві за всі ласки і добро.

І лунає коляда, наче ангельські хори, і сповіщає світові, що Христос народився! Запрошує вона всіх сусідів з лісу до теплої колиби. І так, як то у нас бувало, — надворі під ногами сніг скрипить. Наші красуні-смереки — у бальових шатах, білих таких, що й до їхніх стіп сягають.

Цього чару Різдва у горах — не всилі переказати, та серце лине спогадом де колись була рідна хата, де була люба родина, де лунав спів коляди: „Бог Предвічний народився!"

Микола Руденко

УКРАЇНА — ДЛЯ ЇЇ ГРОМАДЯН!

II.

І все ж, бач, у тому самому Києві Культурологічний клюб нещодавно зумів організувати десятитисячний мітинг. Починався він, як екологічний, а завершився національно-демократичними гаслами. В чому ж тут справа? Чому, цей мітинг вдався майже в поспіль зрусифікованому місті? Відповідь дуже проста: треба виходити в люди з гаслами, які розраховані не лише на українців, а на громадян України. Коли ми цього не зрозуміємо, Україна не здобуде самостійної державности. Часи, в які можна було покладатися на силу, більше не повернуться. Це найперше і найголовніше, що ми сьогодні маємо засвоїти. Якщо за сприятливіших умов, коли Україна була етнічно монолітною, мілітарні потуги не забезпечили нам перемоги, то сьогодні від них сподіватися успіхів марно. Не слід навіть дивитися в цей бік.

Головний тягар визвольної боротьби нині перекладається на плечі жертовних одиниць, які цілком свідомо, з точним політичним розрахунком зробили своєю бойовою ареною совєтські тюрми й концтабори. Звідти їх так далеко видно, що цілий світ втягується в боротьбу за волю багатостраждальної України. Втягується навіть той, хто не ставить своєю метою руйнування московської імперії — він просто обороняє універсальне людське право. І все ж його зусилля об'єктивно спрямовані на руйнування імперії. Це добре розуміють у Москві, але вже не спроможні ефективно протидіяти.

Гірко дивитися на людей, які, на догоду партійним інтересам, роблять цілком протилежне тому, що нині належить робити. Певна річ, нелегко зрікатися освячених авторитетів, чиї догми проголошувались непорушними. Хоч у мене зовсім інша біографія, але я це також пережив, я це добре знаю. І пережите допомогло мені зрозуміти: найвищим авторитетом завжди була й лишається Об'єктивна Реальність. Це вона є синонімом Правди. Всі інші авторитети — неминучі тлін ні.

Чим же сьогоднішня ситуація на Україні краща для побудови самостійної державности? На що ми маємо сподіватися? Найліпшу відповідь на це запитання дає М. Горбачов у своєму зверненні до вірменів, що розшукують серед руїн своїх загиблих родичів. Він сказав дослівно так: „Ми стоїмо окрай прірви. Іще один крок, і ми в неї звалимось" („Новоє Русскоє Слово" з 13-го грудня 1988).

Безумовно, у цих словах слід бачити не ту прірву, яку створив вірменський землетрус. Та й мова тут не про Вірменію, а про найбільшу в світі імперію, котра називає себе „союзом республік". Вірмени лише плювалися на ці слова — то було неприховане презирство. Чи зрозумів Горбачов, що його застереження стосовно прірви не викликає у них співчуття? Мабуть, зрозумів: вірмени трималися так, що їх не можна було не зрозуміти. Якби він умів читати людські думки, то прочитав би таке: „Давно пора! А про нас не турбуйся — ми вже якось дамо собі раду".

Якщо вдатися до політичної фразеології, то про це можна сказати так: московська імперія сьогодні вичерпала свої життєві можливості — природні, матеріяльні, духовні. У формі імперії вона далі існувати неспроможна. Неспроможна хоча б тому, що вже фактично впала економічна система, яка її скріплювала. Дороги назад немає. Попереду ще багато болісних струсів (може, навіть кривавих), але вже й сама Росія мусить шукати шляху до демократичних форм правління. Ринкова економіка (простіше кажучи — капіталізм) сама собою продовжує демократію — інакше вона не здатна розвиватися. Це ще далеко не та демократія, про яку ми нині чуємо від Горбачова — я кажу про ту демократію, котра прийде після голодного хаосу. А Росії доведеться його пережити — найперше саме Росії. Тут важко мотивувати кожне речення — доводиться апелювати до читацького довір'я.

Саме тоді, коли московський уряд втратить владу навіть у російському народі, (а він до цього йде!), настане зоряний час України. Поспішати не варто — ми чекали століттями. А тут лишилися десятиліття. Можливо, тільки роки. Наш головніша робота сьогодні — створення масової організації, яка здатна довкола себе об'єднати український народ і займатися відродженням його національної свідомости. Така організація вже є — Українська Гельсінкська Спілка.

Ми вже чули про те, що днями звільнено із сибірського заслання одного із засновників героїчної Спілки, якого рік тому обрано на її голову — легендарного Левка Лук'яненка. Як ця організація називається сьогодні і як буде називатися завтра — справа другорядна. Для нас важлива

(Закінчення на стор. 4)

Автори книжок і видавництва, які бажають, щоб про їхні книжкові видання були в щоденнику поміщені бібліографічні нотатки, вістки й огляди, повинні присилати до редакції „Свободи" разом із двома примірниками даного твору також і адресу, де таку публікацію можна набути, та її ціну.

Богдан Ф. Корчмарик

ЧЕТВЕРТИЙ УНІВЕРСАЛ І ЙОГО ІСТОРИЧНЕ ЗНАЧЕННЯ

...В кривавім морі і вогні
Її окрадену збудили...
Вітри і вихорі страшні
Її в повітрі закрутили.
О. Олесь

I.

Відзначуючи урочисто світлі роковини відновлення нашої самостійної і ні від кого незалежної державности, утвердженої завзятою боротьбою й священною кров'ю найкращих синів і доньок нашого народу, які склали свої буйні голови на полі нерівного бою за волю України, в наших зранених серцях і наболілих душах, мимоволі, зрушується наша національна совість та історична свідомість, а в гостро насторожених вухах вчувається стозвучним громом ніколи незабутні слова: „Однині Українська Народна Республіка стає самостійною, ні від кого незалежною, вільною, суверенною державою українського народу"...

Ці знаменні та історично закарбовані слова Четвертого Універсалу не лише наповняють наші серця великою і невимовною радістю, але й значно посилюють нашу національну свідомість, а разом з тим і закликають нас до дальшої священної боротьби за збереження і забезпечення життєвих та національних інтересів нашої жорстоко поневоленої, але ніколи остаточно нескореної Батьківщини...

Усвідомляючи собі, що Четвертий Універсал не зродився припадково, з якоїсь порожнечі, лише був свідомо подиктований постійною життєвою конечністю та історичною самобутністю нашого великого народу, тобто золотою добою великопростірної і могутньої Київської імперії, світлою добою Галицько-Волинського королівства, вільною і Демократичною Республікою Запорізької Січі, Козацькою гетьманщиною, вславленою подвигами Хмельницького та Мазепи, страшною мартирологією нашого народу за часів московського царського поневолення, спонтанним і величним відродженням української літератури, і, вкінці, полум'яним і все актуальним Заповітом нашого національного пророка Тараса Шевченка. Ми, зокрема, нині повинні докладніше та всебічно застановитися над його незвичайно важливим історичним значенням. Тим більше, що саме цим знаменним і священним Актом, український народ не лише заманіфестував перед тодішнім світом свою відвічну національну самобутність та історичну живучість, але й промостив, наново, тривалий шлях до широких міжнародних політичних горизонтів, де знову, хоч і на короткий час, зумів засісти, як рівний з рівними, „в народів вольних колі".

Не дивлячись на те, що Четвертий Універсал був здійснений ще нескоординованих повністю і остаточно гасел, мрій, прямувань та вірувань, все ж таки, серед тих політично невідрадних та національно окрадених обставин, він став незвичайно важливим історичним, а разом з тим і державним Актом, який визначив виразно і недвозначно, основне та безнастанне стремління українського народу, бути господарем на своїх відвічних землях та його свобідну волю до власної, ні від кого незалежної, держави.

Цей знаменний Акт Четвертого Універсалу, яким започатковано нову світлу добу в історичному житті нашого народу, має особливо важливе історичне значення головно тому, що він був потверджений широкорозгорненою збройною боротьбою, веденою проти кровожадного московсько-большевицького наїзника, який спершу визнав був Українську Народну Республіку, а потім, кермуючись ненажерливим гоном перелицьованого на червоно-московський імперіялізм, поновив безглуздий наступ на відновлену українську державу.

Не зважаючи на те, що відновлена Українська Держава у формі Української Народної Республіки не посягала на чужі землі, а зосереджувалася виключно в своїх власних і відвічних етнографічних границях, її пішли наново безглуздо завойовувати з півночі і сходу, червоні та білі московські загарбники-імперіялісти, а зі заходу постійно ненаситна Польща.

І хоч у цій довготривалій і нерівній боротьбі з червоно-московським наїзником та, упривільованою Заходом, Польщею, відновлена Українська Держава програла і від 21-го листопада 1921 року, відвічні українські землі знову опинилися в безоглядних умовах ворожих окупацій, український народ не склав зброї, не перестав боротися за свої природні і священні права, бути властними господарем на своїх споконвічних землях. Вогнені й Заповітні слова і гасла Шевченка: „Борітеся — поборете!", — „Свою Україну любіть, любіть її во время!", які були головною рушійною силою під час Визвольної Боротьби, протягом повних чотирьох років, не переставали нуртувати в серцях поневоленого українського народу й кликали його до дальшої священної боротьби з різними окупантами, за волю і за забезпечення його державно-політичних та національних інтересів. Поміж двома світовими війнами, ця нерівна боротьба з ворожими наїзниками проводилася різними революційно-підпільними організаціями, відомими під назвами УВО, пізніше Організації Українських Націоналістів та Спілки Визволення України, а під час Другої світової війни створеними новими бойовими формаціями — Українською Дивізією та Українською національною Армією, очолюваною генералом Павлом Шандруком і вкінці, славною та неустрашимою Українською Повстанською Армією, яка своєю безоглядною посвятою та безприкладно завзятою боротьбою на два фронти — проти наїзників Третього Райху та червоно-московського страшного окупанта, зактивізувала та спопуляризувала проблему визвольної боротьби українського народу майже в цілому сучасному світі.

Усвідомлюючи собі, що Четвертий Універсал є кульмінаційним і остаточним пунктом новітньої української історії, а разом з тим і найважливішим нашим всенаціональним святом, ми, розсіяні в діяспорі, зокрема в річниці його святкування, не сміємо збувати його лише урочистими академіями та піднесеними високопатріотичними деклараціями. Навпаки, ми повинні розбудити до найглибших надрів наше національне сумління і провести підсумки цієї довготривалої боротьби за забезпечення політичних і національних інтересів нашого народу та пригадати собі наші священні зобов'язання супроти цього знаменного історичного Акту.

Продовження буде

СВЯЩЕНИК, ГУМАНІСТ, ПАТРІОТ

У п'ятницю, 20-го січня ц.р. в домі своєї дочки Віри Пестик у Ст. Пітерсбурзі на Фльориді о. крилошанин Володимир Кармазин відзначає 90-ліття свого бойового і трудового життя. У його ще не опублікованих спогадах знаходимо один епізод з його життя, що, правдоподібно, був вирішальним чинником, який перевирішив його долю не тільки, як кажуть, бути „священиком за фахом", але також стати визначним гуманістом та патріотом своєї нації. Описуючи свої незабутні бойові дні перебування в лавах Української Галицької Армії, шановний ювілят пише:

„Йдучи в похід під гаслом 'Через Київ — до Львова!', ми рушили на Київ, який був зайнятий большевиками. Наш корпус, а з ним і десята бригада, в якій я був, йшов у напрямку на Бердичів, де ми натрапили вперше на більший опір, а потім ми вже посувалися на Вінницю. Мене зі стежею було вислано до міста, де прийшлося бачити сліди кривавого панування большевиків. У місті було закопано багато жертв, тіла яких навіть не були досить присипані землею і тому можна було бачити їхні скривавлені руки та ноги. На мене, молодого, зробило це дуже прикре і незабутнє враження. Я віч-на-віч зустрівся з наслідками звірства, яке було вчинено не звіриною, а людиною, і тому тоді я твердо вирішив, що як тільки звільнюся із служби в армії, стану священиком, аби тільки працювати над ублагородненням людини".

І чотар Володимир Кармазин дотримав свого слова. З його біографічних даних довідуємося, що будучи народженим 20-го січня 1899 р. в містечку Сасів Золочівського повіту, Володимир після закінчення народної школи, гімназійні студії розпочав 1911 року в Тернополі, а закінчив їх у славній Академічній гімназії у Львові в 1918 році. Усвідомлюючи, що то був час, коли треба було думати не про особисто-приватні справи, а про оборону національно-державної незалежности України, Володимир вступив до Українських Січових Стрільців і вже в травні того ж 1918 року виїхав з легіоном до Олександрівки (на Запоріжжі), а потім Масляниківки біля Катеринослава (тепер — Дніпропетровське). Потім — офіцерська школа в Кам'янці-Струміловій, де застав його національний зрив Першого Листопада і молодий чотар Кармазин взяв активну участь в перебранні уряду в українські руки.

Повернувшись до Золочева, В. Кармазин був приділений до Галицької Бригади, яка під проводом отамана Михайла Гнатюка прибула до Києва 1-го січня 1919 року. Тут молодий офіцер української армії мав нагоду бути свідком історичного акту соборности 22-го січня 1919 року.

На жаль, не довго довелося перебувати в столиці і насолоджуватися радістю української державної само стійности. З початком лютого 1919 року московсько-большевицькі орди почали зближатися до Києва і тому треба було покидати столицю. Як пише Кармазин, „я дістав доручення повернутися до Галичини. Тому що через натовп втікачів тяжко було дістатися до вагону, я змушений був примоститися на даху вагону і так зимою доїхали до Козятина, де пізніше вмістившись до вагону службовиків, я щасливо доїхав до Золочева".

„Після кількох тижнів перебування в Золочеві, — пише далі о. Кармазин, — мене було приділено до сотні пор. Вовка (родом з Буська), яка виїхала до Крем'янця на Волині. І тут сталася зі мною пригода, через яку моє життя було, як кажуть, на волоску. В подорожі до Крем'янця на поїзд напали озброєні селяни, які, забравши мене з вагона, поставили від охорону вартового. Хто знає, що було б тоді зі мною сталося, якби не врятував мене пор. Шостак, який прибув з Бродів зі своєю сотнею. Цей випадок захитав у мене віру в майбутність української держави, коли деякі українські селяни, будучи загітовані большевиками, замість того, щоб бодай спокійно сидіти по своїх хатах, активно допомагали ворогам українського народу".

Але на цьому В. Кармазин не припиняє свою службу в лавах борців за вільну і незалежну Україну. Повернувшись до Золочова, він вступає до сотні скорострільців під командою чот. Дмитра Квасниці, яка була частиною десятої бригади. Під час одного з боїв скорострільцям довелося зіткнутися з галерівцями, під напором яких галицька армія, яка завдяки чотківській офензиві була під Львовом, змушена була тоді відступити. Потім — відступ за Збруч, поранення в ногу, поворотний, а відтак плямистий тифи і т.д. аж до травня 1920 року, коли в наслідок окупації українських земель москалями на сході, а поляками — на заході, трагедія української збройної визвольної боротьби фактично вже була закінченою. Варто зазначити, що коли в Жмеринці Кармазина застала польська армія, він вибрався пішки залізничними рейками до Галичини, аж поки не дістався до рідної хати 10-го травня 1920 року.

Якийсь час дома треба було скриватися — польські окупанти могли схопити Кармазина як вояка української армії і хто знає, що з ним зробити. На щастя, завдяки великій пошані, якою втішався в місті його батько Василь та людяности бурмістра Степана, В. Кармазин, діставши посвідку ідентичности, яку в той час мусів мати кожен, вийшов з укриття. Ще в тому ж 1920 році завдяки старанням єпископа Йосипа Боцяна, йому вдається здійснити поставлене перед собою завдання — поступити до богословської семінарії у Львові, яку успішно закінчив 1924 року.

Після висвячення 1925 року, о. В. Кармазин був призначений виконувати свої душпастирські обов'язки в таких місцевостях як Стоянів, Глинна Наварія, Старі Броди (де, за його словами, він провів найкращі часи за ввесь час його душпастирського життя) та ін.

8-го листопада 1943 року, в день св. Дмитрія, в Поморянах, в пімсту за те, що хтось з партизанів забив есесівця, група гестапівців увірвалася до церкви і забрала о. Кармазина та всіх, хто був тоді в церкві: всіх їх вивезли до табору на Янівській вулиці у Львові. Лише після двох місяців тяжких знущань завдяки старанням митрополита Шептицького їх було звільнено.

Виемігрувавши до Америки 1950 року, о. Кармазин був душпастирем в таких околицях як Горгам, Вільтон (Н. Дакота), Москіген (Мишиґен), Клівленд (Огайо), Вілкес Бері, і нарешті, Бетлегем в Пенсильванії, де 16-го листопада м.р. з дозволу митрополита він залишив парохію і відійшов на заслужений відпочинок.

Характерним для о. В. Кармазина є те, що дотримуючись свого заповіту працювати для „ублагороднення людини", він свої душпастирські обов'язки завжди вміло поєднував і поєднує з працею на користь гуманности. Мабуть, саме тому у травні 1946 року з рамени Братства та Комітету Допомоги Скитальцям, він їздив до Риму з меморіялом до Папи у справі допомоги скитальцям. Меморіял особисто тоді вручив Папі архиєпископ Іван Бучко.

Д-р Юліян Мовчан

Над свіжою могилою Г. Крука

Смерть — то болюча втрата для рідних, суспільства та приятелів і чимало відходить у вічність за якими пам'ять заникає, бо вони не залишили за собою таких вартостей, які зберігаються у пам'яті народу.

Григорій Крук був одначе одним із тих, що залишив по собі велику мистецьку спадщину. Він усе був сам. Не мав нікого крім своєї музи. Може десь уріднім краю хтось із родини його згадає.

Я ще мала нагоду на кілька днів перед смертю відвідати його. Він лежав немічний, безсилий, не міг вже навіть вимовити кількох слів, лиш усміхом та виразом очей виявив свою вдячність за мої молитви і відвідини.

Сьогодні я прощаю його в далеку дорогу як мого дорогого учителя, з яким пощастило мені працювати. Він утвердив у мені любов до скульптурного мистецтва. Завершенням нашої співпраці було погруддя Григорія Крука в моєму виконанні, яке збереже довгу пам'ять цього великого мистця.

В останню дорогу висловлюю Тобі дорогий учителю мою вдячність та залишаюся на завжди твоєю звеличницею.

Хр. Кишакевич-Качалуба

ЗАУПОКІЙНІ БОЖЕСТВЕННІ ЛІТУРГІЇ і ПАНАХИДИ

ЗА СПОКІЙ ДУШ СВ. П. СПОЧИЛИХ ТВОРЦІВ УКРАЇНСЬКОЇ НАУКИ, МЕЦЕНАТІВ, ФУНДАТОРІВ, ДОБРОДІЇВ І ЧЛЕНІВ ФУНДАЦІЇ УВУ, І ЖЕРТВОДАВЦІВ НА ФОНД УКРАЇНСЬКОЇ ВІЛЬНОЇ НАУКИ — ВІДБУДУТЬСЯ В БІЛЬШИХ МІСТАХ НАШОГО ПОСЕЛЕННЯ З ОСТАННЮ НЕДІЛЮ В СІЧНІ 1989 РОКУ

СВ. П. РЕКТОРИ УКРАЇНСЬКОГО ВІЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ

1-ий ряд зліва: Ол. Колесса, Ст. Дністрянський, Ів. Горбачевський, Т. Щербина, Дм. Антонович, А. Яковлів, С. Шелухин, Ол. Мицюк.
2-ий ряд зліва: Ів. Борковський, о. монс. А. Волошин, В. Щербаківський, Ів. Мірчук, Ю. Панейко, М. Василів, Ол. Кульчицький, В. Орелецький.

ФУНДАТОРИ ПОСТІЙНИХ СТИПЕНДІЙНИХ ФОНДІВ ПРИ ФУНДАЦІЇ УВУ
(Також особи в св. пам'ять яких родиною чи друзями створено Стипендійні Фонди, замість квітів на могилу)

1-ий р. — Теодор Витвицький, о. Ярослав Тростянецький, інж. Богдан і Евгенія Онуферки.
2-ий р. — Анастазія Пирська, інж. Іван Кравчук, Анна Олійник, д-р. Степан Гик.
3-ій р. — Марія з Левицьких Малащук, Катерина Коленяк, д-р. Михайло Сосновський, д-р. Петро Богданський.
4-ий р. — Володимира Ценко, Филимон Савечка, д-р. Володимир Савчак, проф. д-р. Константин Савчук.
5-ий р. — інж. Ярослав Когутяк, Нестор Когутяк, інж. Володимир Бакалець, Роман Бакалець.
6-ий р. — д-р. Ілля Андрусяк, скульптор Григорій Крук.

СВ. П. МЕЦЕНАТИ, ДОБРОДІЇ І ЧЛЕНИ ФУНДАЦІЇ УВУ
(Також особи в св. пам'ять яких зложено родиною чи друзями більші пожертви на Фундацію УВУ замість квітів на могилу)

Василь Авраменко
проф. Осип Андрушків
Юрій Артимишин
Марія Барагура
мґр. Степан Бобиляк
д-р. Константин Варварів
о. д-р. Атаназій Великий
д-р. Василь Вергун
Іван Витвицький
Осип Возьний
о. д-р. Богдан Волошин
Іван Галавай
Дарія Галібей
д-р. Лев Ґолінатий
учт. Михайло Губіцький
Анна і Василь Ґерич
Константин Горбачевський
Іван і Станислава Гребеняк
Роман Гребеняк
мґр. Марія Гик
Галя Дармограй
учт. Дмитро Дахнівський
Іванна Дацків
Архиє. Михайло Дебрин
д-р. Дерій Еміль
д-р. Іларіон Домбчевський
д-р. Михайло Дудра
д-р. Володимир Душник
д-р. Сергій Ермоленко
Петро Ікалович
Степан Зубаль
проф. Кость і Анастазія Кисілевські
Михайло Когут
Іван Колодій
Іван Комендант
д-р. Роман Кос
ред. Генадій Которович
д-р. Сергій Кротюк
проф. Володимир Кубійович
мґр. Дмитро Кузик
Йосиф Кузьмин
мґр. Надія Кух
проф. Борис Левицький
Теодора Левицька
Теодор Лешко
мґр. Евген Лозинський
Осип Марусяк
д-р. Петро Оришкевич
мґр. Олександер Пашко
інж. Михайло Пежанський
Ярослав Плескун
д-р. Юліян Політило
Юрій Петраш
Іван Поритко
Анеля Потоцька
проф. Роман Придаткевич
Богдан Пришляк
Стефанія Рокіцький
Андрій Прядка
Марія Рибчук
проф. Іван Рудакевич
Марія Ржепецька
Григорій Салюк
Анна Семчин
о. Любомир Синенький
д-р. Олександер Сидоряк
Стефанія Сікора
дир. Богдан Стефанович
Іван і Татіяна Стельмах
проф. Василь і Марія Стецюк
Софія Сусла
Марія Теляшевська
Катерина Токарчук
Петро Турчин
Стефан Фафендик
Петро Федус
д-р Рудольф Фішер
ген. Петро і Ольга Шандруки
Зенон Шведак
Ярослав Щербанюк
Лідія Шуль-Богдан

ВІДІЙШЛИ У ВІЧНІСТЬ В 1988 Р.

д-р. Михайло Головатий
д-р. Іван Новосівський
д-р. Василь Палідвор
д-р. Прокін Матійців
Стефан Серабин
д-р. Борис Старух
Іван Станецький
паніматка Ірена Ткачук
мґр. Мирон Утриско
д-р. Борис Филипчак

ЗАУПОКІЙНІ БОГОСЛУЖЕННЯ І ПАНАХИДИ БУДУТЬ ВІДПРАВЛЕНІ У СЛІДУЮЧИХ МІСТАХ УКРАЇНСЬКОЇ ДІЯСПОРИ
(остання неділя в січні, що цього року припадає на 29-го січня 1989 р.)

СТЕМФОРД
Катедра Св. Володимира Великого
Преосв. Владика Василь Лостен

ЕДМОНТОН
Катедра Св. Йосафата, Преосв. Владика Дмитро Грещук
Церква Св. Архистратига Михаїла, о. прот. д-р. Іван Стус

НЮ ЙОРК
Катедра Св. Володимира, Преосв. Владика Антоній і о. протопрес. Володимир Базилевський
Церква Св. Юра, о. ген. вікарій Патрикій Пащак
Церква Всіх Святих в Ню Йорку, о. протопрес. Іван Ткачук
Церква Прес. Богородиці в Озон Парку, о. Петро Огірко

БАВНД БРУК
Церква-Пам'ятник Св. Апостола Андрія Первозванного, о. протопрес. Артемій Селепина

ВІННІПЕҐ
Катедра Свв. Володимира й Ольги, о. Роман Кисілевський
Каплиця Колеґії Св. Андрія, Унів. Манітоби, о. прот. Олег Кравченко, Ректор

ТОРОНТО
Церква Св. Миколая, о. д-р. проф. Петро Біланюк
Церква Св. Андрія, о. митр. Микола Критюк

ВАШІНҐТОН
Український Католицький Крайовий Собор Пресв. Родини, о. Денищук Йосиф
Церква Св. Андрія, о. прот. Григорій Подгурець

ОТТАВА
Церква Української Католицької Семінарії, о. Ректор Йосиф Андріішин

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ
Церква Св. Архистратига Михаїла, о. митрат Зенон Злочовський
Церква Св. Покрови, о. Леонід Гофман

ЧИКАҐО
Катедральна Церква Св. Князя Володимира, о. настоятель Степан Женчух
Собор Свв. Володимира й Ольги, о. митрат Мар'ян Бутринський

КЛІВЛЕНД-ПАРМА
Катедра Св. Володимира, о. настоятель Іван Наконечний
Церква Св. Покрови, о. д-р. Іван Тилявський

ЛОС АНДЖЕЛЕС
Церква Рождества Пречистої Діви Марії, о. препат Петро Леськів
Церква Св. Андрія, о. протопрес. Степан Галик-Голутяк

РИМ
Манастирська Церква ОО. Василіян у Римі, о. д-р. протоархимандрит Ізидор Патрило, ЧСВВ
Отці Студити, о. архимандрит д-р. Любомир Гузар

МЮНХЕН
Церква Свв. Андрія і Покрови, о. парох Мирон Молчко
Церква Св. Миколая, Мюнхен, о. архипресвітер Паладій Дубицький

ВСІХ ВП. ЧЛЕНІВ ПРОФЕСОРСЬКОГО СКЛАДУ, СТУДЕНТІВ І АЛЮМНІВ УВУ, МЕЦЕНАТІВ І ЧЛЕНІВ ФУНДАЦІЇ УВУ І УКРАЇНСЬКЕ ГРОМАДЯНСТВО — ПРОСИМО В ЧАСІ ВІДПРАВ (в неділю, 29-го січня) ДЕ Б ВИ НЕ БУЛИ ПОЄДНАТИСЯ З НАМИ В ПОХОДІ МОЛИТОВ ДО ВСЕВИШНЬОГО ЗА ТИХ, ЩО ЗНАННЯ СВОЄ І ПРАЦЮ СВОЮ ВІДДАЛИ ДЛЯ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДУ.

ВІЧНА ПАМ'ЯТЬ, ВДЯЧНІСТЬ І ПОШАНА СПОЧИЛИМ ЧЛЕНАМ ВЕЛИКОЇ РОДИНИ УКРАЇНСЬКОГО ВІЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ

Ukrainian Free University Foundation, Inc., 203 Second Avenue, New York, N.Y. 10003

Святий Миколай в Маямі

У перший день перебування Владики Роберта Москаля в Маямі з нагоди святкувань Тисячоліття Християнства України в суботу, 3-го грудня, відбулось Понтифікальне Богослуження в латинській катедрі св. Марії в Маямі та прийняття Владики в готелі Радісон Центру. В неділю, 4-го грудня, наша громада в Маямі при церкві Успення Пречистої Діви Марії мала нагоду урочисто також відзначити день св. Миколая із Мирни, що за нашою прадавньою традицією в рідному краю і на поселеннях рікрічно відбувається.

Ця подія важлива тим, що головними виконавцями цієї імпрези була наша найменша дітвора, згуртована у школі навчання релігії та в танцювальному гуртку.

Рано в 10-ій годині, в нашій церкві Владика Москаль відправив Святу Літургію при участі церковного хору під орудою Тараса Максимовича. Співслужителями були о. Степан Зарічний, парох церкви св. Успення, о. Богдан Скасків, який останніми роками в зимовий час з огляду на здоров'я перебуває в Маямі та помагає пароxові, та отців прелатів Ричарда Семінака, колишнього нашого пароха, і Льва Адамяка, пароха дієцезії св. Йосафата в Пармі.

Владика по Євангелії проповіді в обох мовах до вірних окремо звернувся до дітей, які сиділи в передніх лавках. Цей почин нашого Владики був дійсно прикладним для наших духовників. Він дав примір доброго пастиря громади. Після короткої науки дітям та запитів катехизму Владика навчив дітей співати по-англійськи, а тоді по-українськи колядку, яку діти на протязі шістьох хвилин засвоїли собі досить добре. Це дійсно прикладний жест до наслідування, бо сама Свята Літургія в церкві є не тільки для освячення хліба і вина на тіло і кров нашого Спасителя, але церква має бути місцем науки Христових правд, та місцем, де добрий пастир старається бути доброзичливим для всіх своїх парохіян, а не тільки своїх вибранців, і пам'ятати, що витягнена рука пастиря без упереджень простелює шлях до співпраці і участи усіх вірних усього люду парохії, у винограднику Божому.

Під кінець Літургії Владика Москаль посвятив ікони ще невикінченого іконостасу і роздав образці Христа Спасителя з нагоди своїх відвідин найдальше відданеної своєї парафії. На зворотній сторінці образка є молитва за покликання до пастирського стану.

Після Літургії усі вірні подались до церковної залі, де вже були приготовлені накриті столи для прийняття Владики та гостей і вірних обідом та виступом дітей.

Власне тут головними виконавцями святочної програми були наші найменші, найбільший наш скарб і перeємники нашої віри, традицій та рідної мови.

По молитві і обіді почався виступ дітвори з привітом Владики і врученням в'язки червоних троянд із колосками пшениці. Після діточого привіту Владику Москаля вітали представники церковних і світських організацій із Маямі і Голливуду. І так склали привіти: Л. Маринюк від Сестрицтва, П. Галадза від церковного хору, М. Гладкий від вівтарної дружини, М. Іваш кевич, учитель релігії, Ф. Гурин від Т-ва Св. Софія, І. Ракуш від СУА в Маямі, Віра Балабан від ОЖ ОЧСУ, від Культурного Центру в Голливуді — Р. Балабан, М. Яремко — від українського національного хору в Голливуді і від УККА на південносхідню Фльориду, М. Курман від ООЧСУ в Голливуді, О. Сохор — від кредитівки „Самопоміч" та від сеньйорів М. Ракуш. Всі згадані організації рівночасно зложили свій скромний дар любови на руки дорогого Єпископа.

Відтак розпочалась сценка „Різдвяної містерії" авторства Лесі Храпливої, яку підготовила невтомна і працьовита Дзвінка Швед. Оце й короткий сюжет цієї сценки за словами Дзвінки Швед: Свят-Вечір тут в Америці, сніжок сипле, діти забавляються снігом, тоді рішають іти колядувати, заходять у ліс, зірка на небі їх провадить, аж враз опинились в якійсь чудовій країні. Тут зявляється ім ангел і каже, що вони в Україні, яку Ісус особливо любить. Через любов тих людей до своєї віри, вони терплять пониження та каторги, а він дозволив своїй Матері обняти їх своїм омофором.

У проміннях зірки діти бачуть святих Марію, Йосифа і мале дитя Ісуса. Діти віддають поклін малому дитяти та дарують свої дари, які самі своїми руками зробили та вчіпляють на ялинку. Це малому Дитятку наймиліше за все і найкраще подобалось. І тут надходить заплакана нещасна дівчина, жертва Чорнобиля, яка чудом стає оздоровлена через дотик руки немовляти. Пречиста Марія вдягає на її головку вінок із цвітів. Осяяна дівчина радістю свого виздоровлення співає разом із усіми діточками.

Здалека чути голоси дзвіночків. Надходить святий чудотворний Миколай, Єпископ із Мирни. Діти з радістю його вітають. Св. Миколай попросив гостя Владику Роберта допомогти йому у роздачі дарунків тим чемним діточкам.

Усі присутні нагородили юних виконавців гучними оплесками.

Під кінець Дзвінка Швед, відповідальна за цілу програму інсценізації і прийняття, не забула сердечно подякувати всім, що причинились до успіху цієї імпрези, а між ними були: Дана Максимович, В. Іваськевих, І. Дикий та головно українській суботній школі і 368-му Відділові УНСоюзу за фінансову допомогу. Треба тут зазначити що бездоганно ролю св. Миколая виконав Володимир Лотоцький. Заповідачем під час цілої імпрези і прийняття був Роман Швед.

На закінчення Владика Москаль подякував цілій нашій громаді за участь у святкуваннях Тисячоліття і за зразкову співпрацю вірних та обіцяв знов відвідати одну з кращих своїх парафій.

Тото Городецький

Виконавці сценки з Владикою Р. Москалем.

ФІЛІЯ УКРАЇНСЬКОГО КАТОЛИЦЬКОГО УНІВЕРСИТЕТУ ТА ЧИКАҐСЬКИЙ ВІДДІЛ ГАРВАРДСЬКОГО КОМІТЕТУ
— влаштовують —

ДВІ ПУБЛІЧНІ ДОПОВІДІ

керівних діячів Українського Наукового Інституту Гарвардського Університету,
на які запрошують ширше громадянство.

У п'ятницю, 27-го січня 1989 р. ПРОФ. ОМЕЛЯН ПРІЦАК буде говорити на тему: **„НА ГРАНІ ДВОХ ТИСЯЧОЛІТЬ". Початок доповіді о год. 7-ій веч.**

В суботу, 4-го лютого ПРОФ. ІГОР ШЕВЧЕНКО буде доповідати на тему: **„ТИСЯЧОЛІТТЯ І ГАРВАРДСЬКИЙ ІНСТИТУТ". Ця доповідь буде прочитана о год. 3:30 по пол.**

Після доповідей *дискусія і обмін думок при каві.*
Обидві доповіді відбудуться
в авдиторії Філії УКУ в новому Культурному Осередку 2247 Вест Чикаґо Авеню, Чикаґо, Ілл.

ВИЯВЛЯЄТЬСЯ, ЩО 1988 рік був дуже урожайним роком аля американської розвідки на високовладних втікачів з СССР, хоча Сі-Ай-Ей мовчить на цю тему. Тимчасом серед втікачів є чотирьох знатних партійних апаратчиків і членів КҐБ, але все є оповите великою таємницею не тому, щоб не робити прикрости Міхаїлові Ґорбачову з приводу гласности, але Сі-Ай-Ей не хоче себе наражувати на подібну історію, яка трапилася у 1985 році з Юрченком. Серед втікачів є поділені думки — один з них консерватист і побоюється, що Ґорбачов загнався задалеко, три інші уважають, що перебудова зробила замало. Все таки всі вони однозгідно твердять, що спроба Ґорбачова скоро закінчиться болючою невдачею та все повернеться до темних часів сталінівщини.

СПЕЦІЯЛІСТИ СКОТЛАНД ЯРДУ, відбезпечили бомбу прислану в пакеті на адресу амбасадора Ізраїля в Лондоні Єва Бірану. Ніхто не був поранений. Очевидно, сам амбасадор не відкривав посилки, а співробітники перевіряють усі підозрілі пакунки і листи. Ведеться слідство в цій справі, але представники амбасади заявили, що вони ніколи не проголошують свого становища поки ведеться слідство. Неназваний робітник в амбасаді заявив кореспондентам, що в пакеті було досить розривного матеріялу, щоб вбити того, хто розпаковувавби посилку.

Новість у філателії

Коверта з нагоди 70-ліття проголошення державности.

У книзі „Матеріяли до історії поселення українців у Баффало й околиці", виданій Баффалівським Відділом УККА в 1982 році, на стор. 482 є стаття проф. Олександра Бережницького (до речі — першого головного редактора „Матеріялів") з назвою „Клюб українських філателістів". З цієї статті довідуємося, що згаданий клюб засновано 18-го листопада 1961 року. Мав він тоді 15 членів. З того часу проминуло вже понад 27 років. З течією часу немало змін, самозрозуміло, зазнав і клюб. Перш за все не стало між живими чільних його членів. У Божу вічність відійшли: о. Йосиф Чайковський, проф. Олександер Бережницький, Плятон Русинко, Іван Савчук.

Ввесь час існування клюбу його душею був Федір Іскало. Ентузіястом філателії залишився він і до сьогодні, дарма, що сам клюб сповільнив темпо своєї діяльности.

За ініціятивою Ф. Іскала і за його старанням, а часто теж і за його проєктами, клюб видав кілька пропам'ятних коверт, а саме: з нагоди 50-их роковин смерти Івана Франка, з нагоди 50-их роковин відновлення української державности, для відзначення 50-их роковин випуску українських поштових марок, для відзначення 50-их роковин випуску українських банкнотів, з нагоди 100-их роковин народження Лесі Українки. Крім того клюб видав т. зв. „бльок" на пошану ісповідників віри Української Католицької Церкви.

В минулому, 1988 році Ф. Іскало видав за власним проєктом і оформленням, а теж і власним коштом, ще одну пропам'ятну коверту. Цим разом з нагоди 70-річчя випуску українських поштових марок. Нове видання різниться однак від такого ж видання з-перед 20 років. В новому виданні ліву частину коверти займає чудова, прецизно виконана кольорова композиція, в центрі якої бачимо п'ять доземо, у формі ступенів, уложених поштових марок. Марки обведені орнаментом із галузок дуба й калини. Над композицією і під нею знаходяться написи — вгорі по-англійськи, а в низу по-українськи: 70-річчя перших поштових марок України. Під англійським написом (з правого боку) знаходиться золотий тризуб, а над українським написом (по лівому боці) зазначено роки: 1918-1988.

Збоку дрібнесеньким друком (зі скромности автора) подано в англійській мові: „Український Філателістичний Клюб, Баффало, Н. Й., Ф. Іскало". Цілість композиції виконано у семи кольорах.

Для точности слід сказати, що Ф. Іскало видав коверту у трьох розмірах (величинах). Коверти гідні того, щоб їх спопуляризувати не тільки в Америці але й у всьому вільному світі. Особливо актуальні вони тепер, коли відзначаємо День Української Незалежности. Коверти можна замовляти у автора. Його адреса: Fedir Iskalo, 107 Hawthorne Ave., Town of Tonawanda, N. Y. 14223.

Михайло Лоза

Україна...

(Закінчення зі ст. 2)

не назва, а суть. А найважливішим є ось що: тут діє не добра воля Кремля (згадаймо заяву Шеварнадзе з приводу Бадзя і Лук'яненка) — це вже є початок саморуйнування московської імперії. І ніяк не менше!...

Як можна уявити подальший розвиток подій на Україні? Не все тут можна передбачити. Та й не про все нині можна говорити. Поговоримо про те, що сама Спілка деклярує у своїх програмних документах. Передовсім про конфедерацію. Дехто плутає її з федерацією і, настрашений поразкою у визвольній боротьбі 18-20 років, протестує проти цього горезвісного терміну. Але між федерацією й конфедерацією така різниця, як між Совєтським Союзом і Британською Співдружністю. Тут просто треба зазирнути до енциклопедії — і стане зрозуміло, що йдеться про такі відносини між Україною і Москвою, які сьогодні існують між Канадою й Лондоном. Бо саме це, власне, й називається конфедерацією.

Декому б хотілося приєднатися до відомого гасла Хвильового: „Геть від Москви!" Та навіть дитині зрозуміло: не завжди ми робимо те, що хочеться — доводиться виходити не з наших бажань, а з реальних можливостей. Але ж хто наважиться заперечувати, що конфедерація типу Оттава — Лондон є вельми поважним кроком у потрібному напрямі? Дай Бог нам до неї дожити. А далі буде видно.

Чи варто звертатися по допомогу до росіян та інших нацменшин, які живуть на Україні? Може, вони (передовсім росіяни) є нашими ворогами, а не союзниками?

Було б наївно гадати, що серед київських, або харківських росіян немає запеклих шовіністів, для яких усе українське (окрім того, що родить українська земля) є глибоко ненависним. Але ж ця земля покищо родить і обіцяє родити в майбутньому, чого не можна сказати про одне поле неосяжної Росії. Та й оті нестерпні хохли уміють навіть із присадибних клинчиків узяти стільки, що росіянам одвіку й не снилося. Отож родини відставних ґебістів, конц табірного начальства, московського офіцерства, яким власті так щедро надавали розкішні мешкання в Києві, ні за яких умов не збираються покидати Україну. Як же з ними бути?

Хто уважно читав програмні документи Спілки, той не міг не звернути уваги на те, що за певних умов визнається доцільність реемґрації — тобто зворотного переселення деяких інонаціональних груп на їхню батьківщину. І все ж Спілка не ці заходи вважає головними в українізації державного й громадського життя майбутньої України. Коли наша мова стане державною (мовою державних установ, мовою війська, мовою середніх і вищих учбових закладів), негайно ж виявиться, що переважна більшість міського населення цілком задовільно нею володіє. Бо так воно справді є. Просто зграя Щербицького зуміла зробити її непрестижною. Але це явище тимчасове, — як і сама ця зграя.

Далі має попрацювати час — у вільному змаганні культур, за умов культурної автономії для всіх без винятку нацменшин, кожен для себе вирішуватиме, яка мова і яка культура йому рідніша. Треба пам'ятати головне: майбутня українська держава — обов'язково держава демократична! Демократична в західньому розумінні, а не в розумінні московському.

Переважна більшість росіян, які живуть на Україні, згодом втрачає відчуття нерозривної спорідненості з Москвою — перемагає місцевий патріотизм. Інколи він має сутофутбольний характер. Але ж не тільки футбольний: Чорнобиль об'єднав киян спільним горем незалежно від національних ознак. А тим часом московський уряд вішає на шию України нові десятки атомних чорнобилів. Це вельми сильний об'єднуючий фактор — тут громадяни України готові боротися проти центральної влади єдиним фронтом, без національних суперечностей.

Дуже важливим є також розуміння простої економічної істини: якби Україна стала справді самостійною, це була б найбагатша країна в Европі. А, може, й у світі. Хто ж відмовиться жити в такій країні, якщо там з пошаною ставляться до всіх націй і народностей? Ось чому УГС сьогодні звертається до нацменшин: „Україна в біді. Вона не тільки наша, а й ваша батьківщина". Це означає: хто хоче жити в багатій, цивілізованій країні, той повинен взяти участь у її визволенні й розбудові.

Україна — для її громадян! Так сьогодні виглядає наше визвольне гасло.

ПРОПУЩЕНО СЛОВА

У рубриці „Листи до редакції" п.з. „Відзначення Тисячоліття Братством Лицарів Колюмба" авторства д-ра Тараса Гнатчука („Свобода", ч. 249, 31-го грудня м.р.) має бути: „О. Йосип Денищук є тепер сотрудником в парафії при соборі Пресвятої Родини у Вашінґтоні..." — Ред.

СПОРТОВІ ВІСТІ

Редагує Омелян Твардовський

Обманюють і в спорті

Продовжуються ігри т. зв. „супер серії" в ЗСА і Канаді між дружинами совєтської вищої гокейової ліги і професійної Національної Гокейової Ліґи. Згідно з договоренням між проводами цих ліґ, на турне до ЗСА і Канади мали приїхати з СССР дружини ЦСКА (Червона армія) і „Динамо" зі столиці Латвії Риги. Змагання проходять з цими гокейовими клюбами, власники яких, маючи на увазі додаткові фінансові прибутки, дали свою згоду.

Ряд чолових діячів НҐЛіґи і окремих власників дружин (наприклад, Ню Йорк „Ренджерс", Торонто „Мейпл Ліфс") не виявили жодного зацікавлення цими зустрічами, а навіть були проти них. Вони вже дістали „російські лекції" в минулому і цим разом розумно оминули небезпек контузій своїх змагунів і особливо встиду неминучих поразок. Йдеться про обман, що його й цим разом застосували російські спортові політруки, які замість згаданих дружин вислали на турне збірні найкращих гокейових „зірок" червоної імперії.

То й не дивно, що гостюючі „дружини" домінують над клюбами НҐЛіґи, які змагаються з репрезентаціями СССР у своїх нормальних складах.

Прикро, що наївні власники настільки засліплені фінансовими прибутками, осмішують не тільки свої клюби, але і цілу лігу, в якій виступають найкращі гокеїсти світу. Очевидно клюби НҐЛіґи програють зустрічі завдяки обманові росіян, які, як вже згадано, під „плащиком" дружин вислали збірні СССР.

В цілому гокейовому світі вже відомо, що упривілейований клюб ЦСКА (Червоної армі) — це в дійсності збірна імперії. Провід клюбу має обмежені права забирати найкращих гокеїстів з будь-якого клюбу СССР, якщо виникне в цьому потреба. Та й цього було замало спортовим політрукам і вони включили до складів гостюючих на цьому континенті дружин найкращих гокеїстів з інших клюбів СССР, які входять до збірної. В складі ЦСКА виступали: Сергій Мильників — воротар гокейового клюбу „Трактор" з Челябінська, напасники — Сергій Немчинов з клюбу „Крила Рад" Москва, Олександер Черних (українського роду) з клюбу „Хімік" з Воскресенська і інші. У складі „Динамо" Рига на місця „неблагонадійних" латишів включили ряд гокеїстів з московських клюбів, головно московського „Динамо".

З численних голосів американської і канадської преси, як і ряду радіо- і телевізійних коментаторів і головно симпатиків окремих гокейових дружин НҐЛіґи, виходить, що ця нова „супер серія" не принесла тутешньому гокеєві жодних користей, а радше накоїла шкоди. Чи візьмуть цей факт під увагу безмірно наївні головачі НҐЛіґи — покаже майбутнє. А тим часом тріюмфують російські спортові обманці.

Акція за відродження львівських „Карпат"

Згідно з підсумками читацького референдуму київської „Спортової Газети", до 24-го грудня за відродження футбольної дружини „Карпати" у Львові „проголосували" в листах і картках 59411 осіб.

Як повідомляє згадана газета, під великим тиском львівських любителів футболу і висліду дотеперішнього референдуму до акції приєдналися вже й партійні організації, які вислали від себе відповідного листа до Державного комітету спорту СССР на руки його голови М. Грамова. Подібні листи мали бути вислані до Спортового комітету Міністерства оборони СССР.

Від рішень цих інституцій залежатиме чи в наступному сезоні виступатимуть футболісти відроджених „Карпат" на стадіоні „Дружба".

(от)

Переможці в легкій атлетиці (зліва): Х. Савицька, Т. Циган, Т. Лиса, В. Камінська і М. Кунаш.
(Фото: М. Б-й)

Повідомлення управи УСЦАК-Схід

Повідомляється ланкових відбиванки усіх українських спортових осередків, що річні першенства УСЦАК-Схід у групах: жінок, чоловіків, юначок й юнаків відбудуться в суботу, 15-го квітня 1989 року у спортових залях середньої школи Коламбія в Мейплвуді, Ню Джерзі. В найближчому часі управа УСЦАК-Схід вишле на адреси існуючих українських спортових осередків і спортових ланок молодечих організацій точніші інформації і формулярі зголошень.

Управа УСЦАК-Схід закликає усі українські відбиванкові дружини на терені Делеґатури, взяти участь в цих офіційних першенствах.

Ланка відбиванки УСЦАК-Схід

Висліди легкоатлетичних змагань групи жінок на Українській Олімпіяді

Подаємо висліди легкоатлетичних змагань групи українських жінок на Українській Олімпіяді, які через недогляд не були проголошені до цього часу.

В стусані кулею у групі жінок перші три місця здобули: М. Кунаш — перше місце, золота медаля (Пласт, Філядельфія); Т. Куріца — друге місце, срібна медаля (УАСТ „Леви", Чикаґо); третє місце, бронзова медаля (СУМ, Пассейк).

В метанні диском в групі жінок перші три місця здобули: М. Кунаш — перше місце, золота медаля; В. Камінська — друге місце, срібна медаля; І. Василюк — третє місце, бронзова медаля (всі — Пласт, Філядельфія).

В метанні ратищем в групі жінок перші три місця здобули: М. Кунаш — перше місце, золота медаля; Т. Куріца — друге місце, срібна медаля; О. Галів — третє місце, бронзова медаля (СУМ, Чикаґо).

В скоку у височінь перші три місця здобули: Л. Тимошевська — золота медаля (СУМ, Ню Йорк); Т. Куріца — срібна медаля (УАСТ „Леви", Чикаґо); Л. Бандура — бронзова медаля (СУМ, Чикаґо).

В скоку в довжинь: Т. Циган — перше місце, золота медаля (Пласт, Філядельфія); Т. Куріца — друге місце, срібна медаля (УАСТ „Леви", Чикаґо); Т. Кіра — третє місце, бронзова медаля (СУМ, Пассейк).

В бігу на 100 метрів перші три місця осягнули: Т. Куріца — золота медаля (УАСТ „Леви", Чикаґо); Т. Циган — срібна медаля (Пласт Філядельфія); К. Куляс — бронзова медаля (СУМ, Чикаґо).

В бігу на 400 метрів: К. Куляс — перше місце, золота медаля (СУМ, Чикаґо); Н. Мінчанська — друге місце, срібна медаля (СУМ, Чикаґо); А. Тимошевська — третє місце, бронзова медаля (СУМ, Ню Йорк).

В бігу на 1500 метрів: В. Чума — перше місце, золота медаля (Пласт, ЗСА); Л. Тимошевська — друге місце, срібна медаля (СУМ, Ню Йорк); К. Куляс — третє місце, бронзова медаля (СУМ, Чикаґо).

В бігу штафетою (4x100) перші три місця здобули: Пласт, Філядельфія — перше місце, золота медаля; СУМ, Чикаґо — друге місце, срібна медаля; Пласт, Нюарк — третє місце, бронзова медаля.